

MD-2068, mun. Chișinău, str. Alecu Russo, 1
Tel. (373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.cni.md , e-mail: info@cni.md

ACT DE CONSTATARE

№ 03/54

mun. Chișinău

17.04.2014

Comisia Națională de Integritate în componența membrilor Comisiei: Anatolie Donciu - Președinte, Victor Strătilă - Vicepreședinte, Leonid Morari, Dumitru Prijmireanu, Vera Lupu, examinând rezultatele controlului privind eventuala încălcare a regimului juridic al conflictului de interese de către **dl Ghicavîi Victor Ion**, [REDACTED], președinte al Comitetului Național de Etică (CNE), adoptă prezentul act de constatare.

La 28.01.2014 Comisia Națională de Integritate s-a autosesizat din oficiu pe marginea articolului publicat pe portalul de știri www.e-sănătate.md din 03.01.2014, intitulat ”*Posibil conflict de interese. Președintele Comitetului Național de Etică din Republica Moldova are rude care dețin funcții de conducere în domeniul testelor clinice pe pacienți*”, (f/d.1). Potrivit acestei publicații, dl Ghicavîi Victor ar fi admis situații de conflict de interese prin favorizarea rudelor cu funcții de conducere în domeniul testelor clinice pe pacienți în perioada exercitării atribuțiilor sale de președinte al CNE.

Întru elucidarea aspectelor enunțate, în baza pct. 37, 38 din Regulamentul Comisiei Naționale de Integritate, aprobat prin Legea № 180 din 19.12.2011, Comisia a dispus inițierea controlului în privința dlui Ghicavîi Victor, președintele CNE pe faptul unei eventuale încălcări al regimului juridic al conflictului de interese în baza procesului-verbal № 03/17 din 06.02.14 (f/d.15), aprobat prin decizia № 4/1 din aceeași dată, (f/d.17).

Sub aspect procedural, conformîndu-se prevederilor pct. 44 al Regulamentului menționat, Comisia a informat prin scrisoarea № 03/152 din 10.02.2014 pe dl Ghicavîi Victor despre inițierea procedurii de control, (f/d.18) fiindu-i explicate drepturile de a lua cunoștință de actele și de materialele dosarului, de a fi asistat de un avocat sau de un reprezentant, de a prezenta orice documente justificative pe care le consideră necesare.

Conformîndu-se prevederilor pct.48 al Regulamentului, dl Ghicavîi Victor a beneficiat de aceste drepturi și a prezentat explicații și documente (f/d. 20 -57).

În câteva zile de la data inițierii controlului, în adresa Comisiei a parvenit demersul Centrului Național Anticorupție cu № 02/30-298 07.02.14 prin care sau adus noi argumente în dosarul dlui Ghicavîi Victor privind eventuale încălcări a regimului juridic al conflictului de interese.

În conformitate cu Legea № 190 din 19.07.1994 cu privire la petiționare, Comisia a informat prin scrisoarea № 03/182 din 20.02.14 Centrul Național Anticorupție, despre inițierea controlului în privința dlui Ghicavii Victor la data de 06.02.2014, (f/d 92).

În temeiul pct. 46-47 al Regulamentului menționat, Comisia a solicitat autorităților competente, informațiile și documentele necesare desfășurării controlului inițiat. De asemenea, au fost examinate informațiile din baza de date ale ÎS ”Registru” – ”Acces” și anexate la dosar, (f/d 8-11).

Analiza informațiilor și documentelor recepționate ca răspunsuri la demersurile Comisiei atestă următoarele:

Dl Ghicavii Victor *deține calitatea de subiect al declarării*, conform prevederilor art.3 lit. c) al Legii № 16 – XVI din 15.02.2008 cu privire la conflictul de interese, fiind în funcție de președinte al Comitetului Național de Etică, căruia i se aplică prevederile ordinelor Ministerului Sănătății № 657 din 27.06.2012 „*Cu privire la adoptarea Regulamentului Comitetului Național de Etică*” (f/d 6) și № 10 din 14.01.2002 ”*Cu privire la studiul clinic al medicamentelor în Republica Moldova*” (f/d.106-108).

De menționat că, dl Ghicavii Victor deține funcția de președinte al CNE din 2002 – prezent în temeiul ordinelor Ministerului Sănătății sus menționate.

Regulamentul Comitetului Național de Etică a fost adoptat prin ordinul Ministerului Sănătății № 657 din 27.06.2012, în baza art.4 din Legea № 411 – XII din 28.03.1995 ”*privind ocrotirii sănătății*”, Legea № 1409 – XIII din 17.12.1997 ”*cu privire la medicamente*”, Legea № 1107 – XV din 06.06.2002 ”*cu privire la Codul Civil*”, Hotărârea Guvernului № 1004 din 29.08.2006 ”*pentru aprobarea Regulamentului cu privire la evidența de stat a organelor centrale de specialitate ale administrației publice și a autorităților administrației publice locale*”, Hotărârea Guvernului № 397 din 31.05.2011 ”*privind aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, structurii și efectivului-limită ale aparatului central al acestuia*” și a ordinului Ministerului Sănătății № 22 din 12.01.2006 ”*cu privire la studiul clinic al medicamentelor în Republica Moldova*”.

Potrivit prevederilor pct.3 și 4 din Regulamentul menționat, CNE este o autoritate autonomă consultativă, instituită pe lângă Ministerul Sănătății, care funcționează pe principii de autogestiune și își desfășoară activitatea pe întreg teritoriul Republicii Moldova, autorizează organizarea și desfășurarea studiilor clinice sub aspect etic.

Totodată, potrivit pct. 9 din Regulament CNE are următoarele atribuții de bază:

- 1) *examinează solicitarea și documentele prezentate de sponsor sau investigator;*
- 2) *examinează contestația sponsorului sau investigatorului, care a solicitat avizul Comitetului;*
- 3) *verifică desfășurarea studiului clinic;*
- 4) *emite avizul privind acceptul sau refuzul efectuării studiului clinic etc;*

De asemenea, potrivit lit. a) din pct.18 din Regulament CNE este obligat ”*să examineze obiectiv și imparțial solicitările privind efectuarea studiilor*”.

Conform pct. 21 al aceluiași Regulament ***președintele are următoarele atribuții de bază: prezidează ședințele Comitetului; identifică și contribuie la evitarea conflictelor de interese, care pot apărea în procesul activității Comitetului; semnează documentele***

oficiale ale Comitetului; în caz de lipsă a președintelui Comitetului, atribuțiile acestuia sunt exercitate de către vicepreședinte, etc;

Conform pct.8 din Regulamentul Comitetului ”**investigatorul este persoana fizică sau juridică responsabilă pentru desfășurarea unui studiu clinic în cadrul bazei clinice;**”, iar ”**sponsorul reprezintă persoana, compania instituția sau organizația, care își asumă responsabilitatea pentru inițierea managementului și/sau finanțarea studiului clinic**”

De menționat că, în perioada anilor 2012 – 2013, dl Ghicavii Victor, președinte al CNE a semnat următoarele 20 de hotărâri ale Comitetului Național de Etică, și anume: № 519 din 14.03.2012, № 528 din 06.04.2012, № 531 din 06.04.2012, № 539 din 17.05.2012, № 540 din 17.05.2012, № 542 din 17.05.2012, № 550 din 06.05.2012, № 568 din 06.07.2012, № 569 din 06.07.2012, № 597 din 04.10.2012, № 626 din 21.01.2013, № 667 din 25.04.2013, № 712 din 05.09.2013, № 713 din 05.09.2013, № 714 din 05.09.2013, №716 din 05.09.2013, № 717 din 05.09.2013, № 724 din 26.09.2013, № 733 din 26.09.2013, № 745 din 07.11.2013, (f/d 63-88).

Potrivit acestor hotărâri, Comitetul Național de Etică aprobă desfășurarea studiilor clinice, acordând aceste drepturi **sponsorului SRL ”Arensia Exploratory Medicine”**, iar în una din aceste hotărâri (№ 733 din 26.09.2013) în calitate de investigator fiind nominalizat cet. [REDACTED].

De menționat că, administratorul ”Arensia Exploratory Medicine” este dna [REDACTED] (**nora dlui Ghicavii Victor**) potrivit extrasului din baza de date ale ÎS ”Registru” – ”Acces” (f/d. 58). De asemenea, dl [REDACTED] (**fiul dlui Ghicavii Victor**) potrivit aceleiași baze de date, (f/d.9).

Extrasele proceselor – verbale (f/d. 25-44) din intervalul de timp 2012 – 2013, prezentate de către dl Ghicavii Victor în cadrul controlului, denotă abținerea acestuia în examinarea solicitărilor și în procedura de votare a deciziei în cazurile ce vizau **SRL ”Arensia Exploratory Medicine” în calitate de sponsor și dl [REDACTED] în calitate de investigator** (f/d.28).

Potrivit prevederilor legale **art.2** din Legii № 16 – XVI din 15.02.2008, persoanele menționate în calitate de (**noră, fiu**) se încadrează în categoria persoanelor apropiate. Conform noțiunii ”**persoane apropiate – soțul (soția), persoanele înrudite prin sânge sau adopție (părinți, copii, frați, surori, bunici, nepoți, unchi, mătușe) și persoanele înrudite prin afinitate (cumnat, cumnată, socru, soacră, ginere, noră).**”

De asemenea, în art. 2 din legea sus menționată se specifică noțiunea de **conflict de interes** care reprezintă ”**conflictul dintre exercitarea atribuțiilor funcției deținute și interesele personale ale persoanelor prevăzute la art.3, în calitatea lor de persoane private, care ar putea influența necorespunzător îndeplinirea obiectivă și imparțială a obligațiilor și responsabilităților ce le revin potrivit legii**”.

Iar conform prevederilor art. 5 ale Legii №. 16 – XVI din 15.02.2008, subiecții declarării intereselor personale, în îndeplinirea atribuțiilor lor de serviciu, au obligația de a lua decizii și a face recomandări conducând-se de legislația corespunzătoare și de politica statului în domeniul respectiv, ținând cont de interesul public și renunțând la interesele personale ce pot compromite deciziile oficiale, luate cu participarea lor, sau să

se abțină de la participarea la luarea sau executarea unor astfel de decizii, dacă acestea pot fi compromise de interesele lor personale sau de apartenența lor la anumite organizații.

Prin urmare, dl Ghicavîi Victor, contrar atribuției de serviciu prevăzute la lit. d), f) din pct.21 din Regulamentul Comitetului de a ***"identifica și contribui la evitarea conflictelor de interese, care pot apărea în procesul activității Comitetului"***, urmărind interesul personal rezultat din relații de rudenie, a participat la semnarea a 20 de hotărâri ale CNE privind aprobarea efectuării studiilor de către sponsorul SRL "Arensia Exploratory Medicine" unde administrator este dna [REDACTED] i (*nora dlui Ghicavîi Victor*), inclusiv și a unei hotărâri care vizează cet. [REDACTED] (*fiul dlui Ghicavîi Victor*) în calitate de investigator.

Astfel, potrivit **alin.(1) art.9** al Legii № 16 din 15.02.2008, dl Ghicavîi Victor, era obligat să informeze imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, în scris, șeful ierarhic sau organul ierarhic superior despre interesul său legat de decizia pe care trebuie să o ia personal sau de acțiunea pe care trebuie să o întreprindă în îndeplinirea atribuțiilor sale de serviciu.

Iar în conformitate cu prevederile alin.(5), art.11 din Legea № 16 din 15.02.2008, dl Ghicavîi Victor, chiar dacă sa abținut în procesul de vot, avea obligația de a aplica una din cele 6 opțiuni de rezolvare pozitivă a situațiilor de conflict de interese apărute la etapa de semnare a celor 20 de hotărâri sus enumerate.

De menționat că, pct.21 al Regulamentului CNE specifică clar că *atribuțiile președintelui Comitetului pot fi exercitate de vicepreședinte.*

Este necesar de menționat că, dl Ghicavîi Victor în calitatea sa de președinte al Comitetului Național de Etică nu a depus declarația de interese personal nici declarația cu privire la venituri și proprietate pentru **anul 2012** și nici pentru **anul 2013**.

Cu referire la situația de eventuală încălcare a regimului juridic al conflictului de interese, dl Ghicavîi Victor a explicat că *"gradul de rudenie pe care o consideră autoarea articolului nu este semnificativ, deoarece nu creează situații de interese, nu sunt relații directe și implicate în activitățile respective, sunt destul de diferite, nu creează prejudicii, deoarece opinia CNE și aprobările studiilor clinice trec printr-un sistem destul de dificil și profesionist, nicidecum nu am favorizat și contribuit la careva afaceri financiare și facilitări de alt ordin cum își închipuie "autoarea"*.

Generalizând cele expuse mai sus, **se constată încălcarea regimului juridic al conflictului de interese de către Ghicavîi Victor, președinte al Comitetului Național de Etică** exprimată prin:

- Nedeclararea în termen despre situațiile de conflict apărute în cazurile semnării celor 20 de hotărâri CNE care vizau persoane apropiate, și anume a fiului și nurorii acestuia;
- Neîntreprinderea măsurilor necesare de tratare și soluționare pozitivă a situațiilor de conflict de interese și neaplicare opțiunilor prevăzute de alin.(5) art.11 al Legii nr.16 din 15.02.2008 cu privire la conflictul de interese, acestei legi;

Prin urmare, în conformitate cu prevederile pct. pct. 27, 28, 29, 52, 53, 56 și 58 ale Regulamentului Comisiei Naționale de Integritate, aprobat prin Legea № 180 din 19.12.2011 Comisia,

DISPUNE:

1. Se constată încălcarea regimului juridic al conflictului de interese de către dl Ghicavîi Victor exprimată prin nedeclararea și neîntreprinderea acțiunilor de soluționare a conflictului de interese în termenele și condițiile prevăzute de lege în cazul semnării actelor nominalizate;

2. Transmiterea Actului de constatare Centrului Național Anticorupție pentru aplicarea sancțiunii prevăzute de art. 313² al Codului contravențional al Republicii Moldova;

3. Sesizarea Ministerului Sănătății, după rămânerea definitivă a acestuia, în vederea inițierii procedurii revocării din funcție de președinte al Comitetului Național de Etică a dlui Ghicavîi Victor;

4. Sesizarea instanței de judecată competentă (după rămânerea Actului de constatare în vigoare) pentru constatarea nulității a hotărârilor Comitetului Național de Etică cu *№ 519 din 14.03.2012, № 528 din 06.04.2012, № 531 din 06.04.2012, № 539 din 17.05.2012, № 540 din 17.05.2012, № 542 din 17.05.2012, № 550 din 06.05.2012, № 568 din 06.07.2012, № 569 din 06.07.2012, № 597 din 04.10.2012, № 626 din 21.01.2013, № 667 din 25.04.2013, № 712 din 05.09.2013, № 713 din 05.09.2013, № 714 din 05.09.2013, №716 din 05.09.2013, № 717 din 05.09.2013, № 724 din 26.09.2013, № 733 din 26.09.2013, № 745 din 07.11.2013* semnate în conflict de interese;

5. Comunicarea actului de constatare dlui Ghicavîi Victor;

**Președintele, Comisiei
Naționale de Integritate**

Anatolie DONCIU